

УДК 349.2

Гавриш С.О.

студ. гр. Ю-119 НУ «Запорізька політехніка»

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ

При переході всього цивілізованого світу в цифровий простір відбувається стрімкий розвиток трудових відносин, який впливає на реформування інститутів системи трудового права. На сучасному етапі система трудового права не відповідає потребам суспільства, що унеможливує забезпечення всебічного регулювання трудових відносин. У науці трудовому права недостатньо досліджені питання щодо можливості використання блокчейну в трудових відносинах. Тому вивчення цього

питання є актуальним на сучасному етапі розвитку трудового права та потребують дослідження, результати якого впливатимуть на вдосконалення трудового законодавства у сфері укладання нових видів трудових договорів, які вже існують у міжнародній практиці.

Блокчейн походить від англійського слова *blockchain*, яке традиційно означає, що блоки інформації можна розділити на блоки та ланцюжки, що означає, що блоки інформації з'єднані в постійний ланцюжок. Блокчейн - це децентралізована база даних, в якій зберігається інформація про всі транзакції, вчинені в системі. Дані зберігаються у вигляді ланцюжка блоків із записами транзакцій (від назви блокчейн).

Позитивним є те, що за допомогою блокчейну система забезпечить найбільш прозорі трудові відносини між суб'єктами трудового права, які в даний час можливі, при цьому контрактна система буде замінена смарт-контрактами. Під смарт-контрактом розуміється угода про перерозподіл вартості між контрагентами, що характеризується суворими та однозначними умовами, автоматизованими процесами виконання та мінімальною участю довірених сторін.

Ключові передумови для створення та використання смарт-контрактів включають: цифрову ідентифікацію всіх сторін трудового контракту; створення смарт-контракту у децентралізованому середовищі, в якому дані можуть зберігатися блоками; предмет контракту та засоби, необхідні для виконання зобов'язань (наприклад, зашифрований гаманець, якщо розрахунок включений у виконання транзакції); умови виконання, які повинні бути відображені у спеціально створеній формулі.

Якщо порівнювати смарт-контракти з паперовими аналогами, можна виявити наступні переваги: автономність (дана технологія надає самостійність в укладенні договору – з процесу укладення договору виключається посередник, тобто більше не знадобляться послуги адвокатів, брокерів, банків, нотаріусу); надійність (криптографія, шифрування даних і зберігання в блокчейні відповідають за збереження документів); швидкість (смарт-контракт дозволяє автоматизувати велику кількість процесів, що робить його неймовірно гнучким інструментом і дозволяє зосередити увагу на більш важливих питаннях); економія (використання смарт-контрактів допоможе заощадити велику кількість грошей, оскільки з процесу драфту виключається посередник).

Учені вказують, що на даний час залишається актуальним питання про доцільність використання такого інструменту як блокчейн у трудовому праві, оскільки основний напрям користування смарт-контрактами це B2B сфера. Вбачається, що впровадження смарт-контракту є найбільш гармонічним шляхом розвитку, оскільки трудову функцію та винагороду працівника можна з легкістю прописати в алгоритмі, що забезпечить прозорі трудові

відносини, адже уся зроблена робота буде зчитуватися з трекерів, які відслідковують усю інформацію, що передбачена у контракті. Це означає, що працівник буде отримувати справедливе винагородження за свою працю, а через використання механізму блокчейну інформацію неможливо підробити, що захистить обидві сторони трудового договору.

Процес інтеграції технології блокчейн у правову площину є дуже складним і повільним, він здійснюється шляхом величезної кількості спроб та помилок і викликає низку суперечливих поглядів щодо його легалізації, оскільки ця сфера суспільних відносин є найбільш консервативною і формалізованою. Але користь від даного процесу інтеграції сучасних технологій у існуючий інститут трудового договору є беззаперечною. Так, одним із аргументів, що свідчить про визнання місця сучасних технологій у формуванні правового базису, є Закон України № 2155-VIII від 5 жовтня 2017 р. «Про електронні довірчі послуги», в якому хоча і не декларується легалізація самого блокчейну, але містяться положення щодо окремих елементів, які використовуює дана технологія, що свідчить про зацікавленість з боку законотворця.

Отже, враховуючі перехід України в Європейський правовий простір, необхідно гармонізувати національне законодавство з використанням новітніх світових тенденцій. Застосування технологій державного блокчейну допоможе отримати необхідні дані стосовно сторін трудового договору, відбудеться повна фіксація їх та неможливість протиправної зміни чи укладення з вимогами, що суперечать законодавству.